

I samarbeid med

Prosjektbeskrivelse, rusfri møteplass i Bodø

Nettverkstilbud til tidligere rusavhengige, mennesker med psykiske problemer, og andre vanskeligstilte

V. Hårvik og C. G. Eliassen
MARBORG

Prosjektbeskrivelse kafé/rusfri møteplass

Innledning	2
Bakgrunn	2
Formålet med en kafé/møtested.....	3
Hovedmålgruppe.....	3
Sekundærmålgruppe	3
Krav til brukere av kafeen/møtestedet.....	3
Beskrivelse av samarbeidet med Bodø kommune	3
Tilbud i første fase av prosjektet	4
Tilbud som etableres på sikt.....	4
Ansatte/frivillige/i arbeidstrening	4
Aktiviteter og arbeidstrening	4
Mulige samarbeidspartnere	5
Samarbeid med NAV	5
Samarbeid med rusbehandlingstilbud og fengsel	5
Antall mulige brukere av tilbudet	5
Økonomi.....	5

Innledning

Ustabile eller manglende sosiale nettverk og fritidsproblemer representerer noen av de største problemene med å bli (re)habilitert. Et brukerstyrt, rusfritt møtested har, blant annet i Tromsø¹, vist seg som et meget effektivt tiltak for å bedre på dette.

Et brukerstyrt, rusfritt møtested i Bodø vil være en del av den totale rehabiliteringen for rusavhengige i Bodø kommune, og vil samtidig kunne gi den enkelte noe å fylle hverdagen med. Særlig for de som, i alle fall i første omgang, arbeider frivillig med å holde tilbudet åpent.

MARBORG har søkt Helsedirektoratet om kr 60 000- til et forprosjekt. Dersom disse midlene tildeles, noe vi vil vite senest i april 2011, vil disse midlene gå til drift av tilbudet den første perioden. Dersom tilbudet viser seg mulig å drive, med lokale tidligere rusavhengige i Bodø, vil MARBORG søke ytterligere midler til drift at dette tilbudet får en helt annen budsjetttramme. En slik søknad om driftsmidler vil for eksempel kunne sendes Helsedirektoratet, Helse og rehabilitering eller NAV DU, og vil sannsynligvis ligge i størrelsesordenen kr 500 000- til en million kroner pr år.

Bakgrunn

Brukerorganisasjonen MARBORG har sammen med RIO² jobbet med drift og utvikling av samme type tilbud i Tromsø i flere år, via Kafé X. Dette arbeidet startet allerede i 2003 på frivillig basis og uten finansiering. Dette møtestedet har vært ekstremt viktig både for organisasjonenes vekst, men også i forhold til etablering av andre tilbud som arbeidstrening og rusfrie botilbud rettet mot den samme brukergruppen. Ikke minst for mange rusavhengige i en tilfriskningsfase har tilbudet vist seg å være helt avgjørende, og det er mange tidligere rusavhengige i Tromsø som kan takke kafeen for at de fortsatt er rusfrie.

I Tromsø er det en stor, etablert gruppe av rusavhengige i tilfriskning som bruker kafeen/møtestedet til daglig, og antall brukere øker hele tiden. Det vil være naturlig å forvente noenlunde samme utvikling ved et tilsvarende tilbud i Bodø, men man må samtidig jobbe med stor tålmodighet og med et langsiktig perspektiv.

I Tromsø har vi, i tillegg til midler fra direktoratet, hatt bred støtte fra næringsliv og kommune, både økonomisk og skal vi si moralsk. Dette har vært svært viktig forhold til å etablere det nåværende aktivitetsnivået ved kafeen, og er en måte å jobbe på som vi ønsker å overføre til tilbudet i Bodø.

¹ Kafé X drives av brukerorganisasjonene RIO og MARBORG, samarbeid med tromsø Kommune www.kafex.no

² MARBORG – Brukerorganisasjon for LARiNord www.marborg.no
RIO- Rusmisbrukernes interesseorganisasjon www.riorg.no

Prosjektbeskrivelse kafé/rusfri møteplass

I tillegg til å være et tilbud til personer som har eller har hatt rus eller psykiske problemer, vil kafeen/møtestedet være åpen for alle "vanlige" mennesker i Bodø by. Ansatte i oppfølgingstjenestene i Bodø kommune vil også være velkomne gjester ved tilbudet. På denne måten skapes muligheten for å etablere nye uformelle nettverk til støtte for den enkelte i dennes (re)habiliterings prosess, samtidig som det å ha hatt rusproblemer avmystifiseres og gjøres mindre skremmende.

Formålet med en kafé/møtested

- Å etablere en fast møteplass hvor tidligere rusavhengige, mennesker med psykiske problemer og andre kan samles til sosialt samvær, uformelle samtaler, og for å utveksle erfaringer i forhold til å jobbe mot varig rusfrihet.
- Gjennom tilbudet, etablere en arbeidstreningsarena der tidligere rusavhengige kan prøve ut sine ferdigheter, fylle dagen med noe meningsfylt, samt være til nytte, særlig i en tidlig rusfri fase³
- Kafeen/møtestedet skal være et utgangspunkt for å skape og opprettholde rusfrie nettverk, samt i den grad det er mulig, arrangere felles sosiale aktiviteter
- Kafeen/møtestedet skal på sikt prøve å etablere gratis⁴ tilgang til deltagelse på fritids og kultur aktiviteter for sine brukere, og på denne måten øke muligheten for sosial integrering

Hovedmålgruppe

Tidligere rusavhengige med et ønske om rusfrihet, og som pr dd. Er rusfrie. Samt mennesker med psykiske problemer eller andre utfordringer i forhold til integrering inn i "normalsamfunnet."

Sekundærmålgruppe

Alle beboere i Bodø kommune.

"Vanlige mennesker" vil, i alle fall på sikt, være en viktig del av kafeen/møtestedet, og er nødvendige deltagere for å oppnå målet om etablering av uformelle private nettverk.

Krav til brukere av kafeen/møtestedet

Kafeen/møtestedet er en rusfri møteplass. Det er avgjørende at ingen trenger å forholde seg til ruspåvirkede mennesker når de besøker plassen. Ellers forventes det bare at det vises helt vanlig folkeskikk.

Beskrivelse av samarbeidet med Bodø kommune

1. MARBORG eier og driver prosjektet inneholdende kafeen/møtestedet
2. Bodø kommune stiller tilgjengelig gratis lokaler og strøm, så sentralt i byen som mulig, samt er en del av styringsgruppa

³ Inntil de første to år av en rusfri tilværelse

⁴ Gratis for den enkelte deltager

Tilbud i første fase av prosjektet

- ✓ Gratis mat og kaffe til alle kafeens/møtestedets brukere
- ✓ Tilgang til praktisk hjelp og rådgiving fra representanter fra MARBORG
- ✓ Tilgang til datamaskin for søknadsskriving og lignende, samt for å benytte internett til div praktiske behov
- ✓ Etablering av fysisk trening en gang pr uke eventuelt i samarbeid med eksisterende tilbud som fyller samme oppgave. Eksempler kan være svømmehall, volleyball og andre lagspill der alle kafeens/møtestedets brukere kan delta

Tilbud som etableres på sikt

- ✓ Tilbud om felles sosiale aktiviteter; kino, teater, sportsarrangementer, hytteturer, bowling, bordtenning, billiard, volleyball, med mer
- ✓ Gratis billetter til sportsarrangementer, konserter, kino, teater og andre kulturtilbud
- ✓ Lønnede stillinger og tilbud om arbeidstrening for personer i gruppa med behov for arbeidspraksis

Ansatte/frivillige/i arbeidstrening

Frivillige/i arbeidstrening ved kafeen/møtestedet skal i hovedsak, og særlig i første omgang, være rusfrie tidligere rusavhengige fra Bodø området. Dersom tilbudet viser seg å være drivverdig vil det på sikt bli søkt muliggjort å ansette personer til den daglige driften. Førsteprioritet på ansettelser vil da være de tidligere rusavhengige som frem til da har drevet tilbudet, og som er i egnet som ansatte i lønnede stillinger.

Også andre, uten denne bakgrunnen vil kunne benyttes som frivillige, men det vil bli viktig at det i første del av driften er stor overvekt av rusfrie tidligere rusavhengige. Dette siden tilbudet på mange måter faller inn under beskrivelsen "likemannsarbeid". Det er også en meget stor signalverdien i at de som har kommet seg ut av en rusavhengighet, er synlige som gode eksempler på at "det nytter å bli rusfri".

På sikt vil både pårørende og personer uten relevant tilknytning til rusmiljøet, studenter fra videregående og høyskoler, samt personer som skal avtjene samfunnstjeneste kunne jobbe som frivillige ved kafeen/møtestedet.

Aktiviteter og arbeidstrening

Søknad om støtte til etablering av arbeidstreningssplasser er noe MARBORG ser på som et absolutt alternativ, særlig siden vi har god erfaring med å tilby denne type tilbud tidligere, samt at dette også er en del av det tilsvarende tilbudet i Tromsø.

Mulige samarbeidspartnere

Det vil, særlig på sikt, være naturlig å samarbeidet med alle som jobber med noenlunde samme målgruppe og noenlunde samme mål som kafeen/møteplassen. Men det viktigste er i første omgang å få etablert tilbudet, med faste åpningstider, helst hver dag. Vi har nemlig erfaring fra Tromsø med at dersom tilbudet er åpent kun noen få dager i uka, blir også antall brukere av tilbudet lavere og mer sporadisk.

Samarbeid med NAV

I konseptet ligger også store muligheter til samarbeid med NAV. Eksempelvis kan enkelte av de frivillige ha arbeidsavklaringspenger, være i kvalifiseringsprogrammet eller lignende. Dette vil særlig være aktuelt der den enkelte har liten eller ingen arbeidserfaring, eller der vedkommende har vært lenge utenfor arbeidsmarkedet.

Samarbeid med rusbehandlingstilbud og fengsel

Siden kafeen/møtestedet skal være helt rusfritt, og etter mal fra Kafé X, vil de forskjellige behandlingstilbudene samt Bodø fengsel være naturlige samarbeidspartnere, særlig på sikt. Det å få på plass at rusavhengige etter endt behandling eller soning jobber frivillig og/eller benytter stedet som et ledd i sin vei mot fullført rehabilitering, vil være viktig for at den enkelte klarer å holde seg rusfri over tid.

Antall mulige brukere av tilbudet

Hvis vi ser på Kafé X i Tromsø, har kafeen et gjennomsnittlig besøk på ca. 120 brukere pr/mnd. Det er her viktig å presisere at dette antallet er bygget opp over flere år, sammen med bredden i tilbudet. Mens tilbudene har blitt fler og fler på kafeen, har også antall brukere vokst.

Det er vanskelig å skulle anslå et mulig antall brukere i Bodø, og vi tror nok at også her vil tallet ligge relativt lavt, særlig det første året tilbudet eksisterer.

At denne type tilbud er nødvendig, er hevet over en hver tvil. Det å skille mellom aktive og tidligere rusavhengige er ekstremt viktig dersom man skal ha håp om at den enkelte skal kunne holde seg rusfri over tid. Særlig den første rusfrie perioden vil være vanskelig, og det er særlig her at en rusfri kafé/møtested vil vise seg viktig.

Økonomi

Som nevnt tidligere har MARBORG søkt om kr 60 000- til opprettelse av et forprosjekt. Dette vil gå til den daglige driften, innkjøp av mat, kaffe og lignende. Muligens også til dekning av enkelte felles sosiale aktiviteter, men dette siste vil avgjøres av både oppslutning, og hva det vil koste å holde tilbudet åpent på dagene.

Prosjektbeskrivelse kafé/rusfri møteplass

Dette er å betrakte som en foreløpig prosjektbeskrivelse for forprosjektet. Ved søknad om ytterligere midler vil ny prosjektbeskrivelse bli utarbeidet basert på erfaringene fra forprosjektet.

Vidar Hårvik Daglig leder MARBORG

Carl G. Eliassen Daglig leder MARBORG avd. Bodø